

Promover scolas bilinguas dapertut en Svizra

Cuira sco bun exempel per autras citads

■ (anr/vi) **Silva Semadeni giavischa scolas bilinguas en ils linguatgs svizzers er ordaifer ils territoris da tschep. Il cussegl federal duai elavurar ina strategia. Quai pretenda la cussegliera naziunala en ina moziun ch'ella ha inoltrà ier.** Radund novanta parlamentaris da tuttas partidas han sutscrit l'intervenziun. Bunamain la mesadad dal cussegl naziunal sustegna pia l'idea. Semadeni pensa a l'exempel da Cuira: La citad maina dapi passa diesch onns classas talian-tudestgas u rumantsch-tudestgas. «La puschida voluntaria tanscha da la scolina fin a la maturitad e vegn duvrada stediain», stat scrit en la moziun. Quai che capitia a Cuira duai era daventar pussaivel en auters lieus da la Svizra, di Semadeni a l'anr.

Talian a Turitg u Geneva

Cunzunt en citads u vischnancas, nua che la populaziun haja in interess d'emprender e tgirar in'ulteriura lingua naziunala, duain ins porscher scolas bilinguas. Semadeni po s'imaginar fitg bain ch'i dess gist en citads grondas sco a Turitg u Geneva avunda annunzias per installar classas talian-tudestgas, franzos-tudestgas, respectivamain franzos-talianas. E tgi sa, forsa dessi a Turitg perfin avunda interessents per classas rumantsch-tudestgas?

La moziun pretenda dentant sco emprim ch'il cussegl federal – el duai era sa cusseglar cun ils chantuns – sviluppeschia ina strategia. Las mesiras duain suenter vegnir realisadas «uschè svelto sco pussaivel». Semadeni sa referescha sin la lescha da linguas e la cunvegna per la

Fatg bunas experienzas cun la scola bilingua a Cuira.

FOTO O. ITEM

proteziun da minoritads. La finamira è da promover la sensibilidad interculturala e la coesiun naziunala.

Dapli bilinguitad sco a Canada

Entas l'instrucziun immersiva possian las linguas naziunales vegnir empraisas e tgiradas en l'entir pajais, stat scrit en la moziun. L'immersiun saja sa cumprova da en tut il mund. A Canada visitian var

330 000 scolars classas bilinguas. «En la Svizra quadrilingua vegn quest potenzial strusch cultivà.»

Sulet il Vallais, il chantun Friburg e la citad da Bienna gioghian sper il chantun Grischun ina rolla activa e porschian classas nua ch'ins instrueschia en duas linguas chantunales. Ils scolars emprendian en talas classas d'emprim davent da pensar e da communitar en duas linguas. Uschia

cuntanschian ins en la segunda lingua ina auta cumpetenza. «Uffants che creschan si cun pliras linguas han in meglier sentiment per differenzas culturalas e per las particularitads dal mund global», arguementescha Semadeni en sia moziun. «En bleras clamadas è gliez ozendi d'avantag.» Cun ina lingua emprendian ins a medem temp elements culturalis che gidian a chapir meglier la varietad svizra.